

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เสียดายชีวิตของท่านได้แค่นั้น

เมื่อวานนี้เข้าไปโรงพยาบาลภูพาน เราไปเป็นระยะๆ มีแคตตาล็อก ไปโรงพยาบาลไหนวันที่เท่าไรเดือนอะไรดู ระยะห่างกันประมาณเดือนหนึ่งไปทีๆ อ่านตามนั้น เมื่อวานนี้ไปโรงพยาบาลภูพาน ต่อไปอีกไปโรจน์โรจน์ทุกวัน จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัส ศุกร์ ห้าวันนี้เรียกว่าห้าโรงพยาบาล เราไปส่งของให้ๆ ไปรถเต็มเอี้ยๆ ส่งเรียบร้อยแล้วมอบเงินให้โรงละสองหมื่นๆ อย่างนี้เป็นประจำ ไปอาทิตย์หนึ่งก็จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัส ศุกร์ ห้าวันนี้ไปตามโรงพยาบาล ถ้าเสาร์ อาทิตย์มักจะไปตามวัดเอาของไปถวายวัดนั้นวัดนี้ อย่างนั้นละ

เมื่อวานไปภูพาน เวลาไปก็แยกไปวาริชภูมิตัดไปทางนี้ออกน้ำอูน ภูพาน ก็ถึงโรงพยาบาล พอพุ่งปี้ก็ทางใหญ่ผ่านสกลนคร กาฬสินธุ์ เอาของไปเทให้แล้วกลับทางสกลนคร เป็นระยะๆ นะ วันนี้ไปโรจน์โรจน์ อ่านดูตามแคตตาล็อกกำหนด คือกะว่าหนึ่งเดือนๆ โรงละหนึ่งเดือนๆ ถ้าวินไหนยังไม่พอ พอดีกับโรงพยาบาลไหนวันนี้ ไกลก็ไป ไกลก็ไป เราส่งสารพวกโรงพยาบาล

เรื่องการสงเคราะห์โลกรู้สึกว่าโรงพยาบาลจะเป็นอันดับหนึ่งวัดนี้นะ วัดนี้ช่วยโลก โรงพยาบาลเป็นอันดับหนึ่ง โรงพยาบาลทั่วประเทศนะ ทั่วประเทศทุกภาค ไกลไกลไม่สำคัญ สำคัญที่ความจำเป็นอยู่จุดไหนๆ จะเข้าๆ อย่างนั้นตลอดเลย สร้างตึก เครื่องมือแพทย์อะไรต่ออะไร โรงพยาบาลหลายอย่างนะ พิสตารอยู่มากโรงพยาบาล เครื่องมือแพทย์ก็มากต่อมาก จากนั้นก็บางที่พวกตึกพวกอะไรบกพร่อง บางที่โรงพยาบาลคับแคบ ถ้าเจ้าของเขาติดกับโรงพยาบาล พอแคบขอซื้อเขา ถ้าเขาขายให้เอาเลยๆ เว้นแต่เขาไม่ขายก็สุดวิสัย โรงพยาบาลพิสตารมากอยู่นะ ที่เราช่วยโลกรู้สึกจะโรงพยาบาลเป็นอันดับหนึ่ง คือมันชอกแซกชิกแซกพิสตารมากคือโรงพยาบาลอย่างอื่นไม่เท่าไร

นี่ก็ทั่วประเทศไทยนะโรงพยาบาล เรียกว่าทุกภาค ภาคไหนมีความจำเป็นอย่างไรๆ ถึงเลยๆ อย่างจันทร์บุรีท่านพักอยู่ที่นั่น ชัดช่องอะไรท่านติดต่อมาทางนี้ก็ทำให้ทางนั้นๆ โรงพยาบาลก็มีทางนั้น เราช่วย ท่านพักก็เป็นพระวัดป่าบ้านตาด เป็นคนจันทร์แต่เป็นพระวัดป่าบ้านตาด เวลาพอกับแม่ป่วยลงที่เดียวพร้อมๆ กันเลยนี้ เราส่งให้ไปเลยไปดูแลพ่อแม่ เพราะมีลูกชายคนเดียว เดี่ยวคนหนึ่งเสียไป อ้าวคนหนึ่งก็ทรุดอยู่ ตกลงให้เฝ้าอยู่ แล้วเฝ้าไปเฝ้ามาอายุพรรษาที่แก่เข้า ทางสามผานก็ไม่มีสมภารวัด

เลยให้ยึดเข้าตรงนั้นเลย ให้เป็นสมภารวัดเสียเลย จนกระทั่งปานนี้เลยไม่มา กลายเป็นสมภารวัดอยู่นั้นท่านฝึก

ท่านฝึกนิสัยดี เป็นพระวัดนี้มาตั้งแต่บวชที่แรก มาอยู่วัดนี้เป็นประจำ เหตุที่จะได้ย้อนกลับไปจันทน์ก็คือพ่อกับแม่ป่วยลงพร้อมกันเลย แล้วก็มิลูกชายคนเดียว เราก็กส่งให้ไปทันที พ่อกับแม่หายแล้วค่อยกลับมา อ้าว ไปเดี่ยวคนเดียวเสียเรียกว่าตายไป เดี่ยวคนนั้นป่วยเอาอีกอยู่นั้น สุดท้ายพ่อกับแม่เลยตายเลยอยู่นั้นเลย พรรษาก็แก่แล้วให้อยู่ที่นั่นเสีย ที่นั่นไม่มีสมภารวัดก็พอดีให้อยู่ที่นั่นเลย อยู่จนกระทั่งปานนี้ละท่านฝึก นิสัยดี นิสัยสุขุม

คงจะใจดีมาก บางที่เราไปวัดเขาน้อยสามผาน ก็เราเข้าออกเรื่อยวัดเขาน้อยสามผานไปดูพระคุณเณร ดูอะไรๆ มันขวางหูขวางตาอะไรก็จ้ท่านฝึก องค์กรนั้นเป็นอย่างไรๆ จ้ท่านฝึกให้ท่านฝึกสอน เราเป็นคนไปตรวจ เราเป็นอาจารย์ใหญ่ เราไปดูที่นั่น พระเณรในวัดนี้เป็นอย่างไร องค์กรนั้นเป็นอย่างไรๆ เราจ้เลย ท่านฝึกนิสัยท่านใจดี ให้อเราใจดีไม่ได้ไม่ทราบละ อย่างนี้จะจ้เรื่อยๆ เหตุที่จะได้กลับไปจันทน์ก็คือพ่อกับแม่ป่วย เราส่งไปเองนะ ต่อจากนั้นมาแล้วพ่อกับแม่ก็เลยเสีย เลยให้อยู่ที่นั่นเลย

ที่จันทน์ดูเราไปจำพรรษาที่สถานี่ทดลองพรรษาหนึ่งนะ สามแยกพร้าว สร้างวัดที่นั่น เขาถวายที่ ที่ก็เป็นที่ดินของอาจารย์เจี๊ยะ อาจารย์เจี๊ยะหนองบัว เลยสร้างวัดขึ้นที่นั่นแห่งหนึ่ง จึงได้จำพรรษาที่นั่น อาจารย์เจี๊ยะนิสัยท่านอย่างนั้น ท่านพูดอย่างตรงไปตรงมา ท่านบอกว่าอาจารย์ที่อยู่บนหัวใจผมมีสององค์ ว่าอย่างนั้นนะ คือท่านอาจารย์มั่นหนึ่ง กับท่านอาจารย์หนึ่ง นอกนั้นผมไม่ลงใครง่าย ๆ พูดตรง ๆ อย่างนี้จะอาจารย์ของผมมีสององค์เท่านั้นอยู่บนหัวใจผม มีท่านอาจารย์มั่นกับท่านอาจารย์นี้เท่านั้น นอกนั้นผมไม่ลงใครง่าย ๆ ก็เป็นจริง ๆ ลงนะ ท่านอาจารย์เจี๊ยะกับเรายอมทันทีเลย ยอมทุกอย่าง

คือวันหนึ่งคำ ๆ ก็เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นด้วยกัน การรักษาความสงบภายในวัดนี้ท่านไปอยู่ก่อนเราเสียด้วยซ้ำ ไปอยู่กับท่านอาจารย์มั่น อยู่นานด้วยกัน ท่านอาจารย์เจี๊ยะก็อยู่นาน อยู่ก่อนเราตั้งแต่เชียงใหม่จนกระทั่งท่านจากไป ต่างองค์ต่างอยู่กับพ่อแม่ครูจารย์มั่นนี่นานเหมือนกัน ปีนั้นท่านไปจำพรรษากับเรา ดูเหมือนปี ๒๕๐๔ หรืออะไร

พอดีจะสร้างกุฏิเราหลังนั้นละ เห็นรูปกระต๊อบนี้ ๓ ปีพังไปหลังหนึ่ง ๆ มันพังเพราะอะไร เพราะเสาไม้แห้ง ปลวกกินต้นเสาไม้โครม ถ้าเสาแห้งละปลวกกินไม้โครมไป ๓ หลัง ที่นี้คิดว่าจะปลูกหลังใหม่ ท่านอาจารย์เจี๊ยะท่านก็เจตนาดีอยู่ เราก็เห็นเจตนาของท่าน แต่มันขัดกับกรรมอยู่ข้อหนึ่งซึ่งเป็นหลักใหญ่ ท่านมาดูสถานที่ที่จะ

ปลุกกุฎิ คำแล้วนะ มาดูเรียบริ้อยแล้วท่านก็กลับไป เรียกว่าไม่ใช่เวลาที่จะมาทำอย่างนั้นว้างั้นเถอะนะ พอเราไปคำๆ จวนจะมีตแล้ว ฟังเสียงป้างๆ ขึ้นทางที่อาจารย์เจี๊ยะอยู่นั้น ไปตีเขาเรียกคทาหรืออะไรที่กวาดไล่ไปisma (คราดคะ) คราดมันเป็นซี่ๆ ไม่ใช่แผ่นอย่างนี้ คำแล้วต่างคนต่างเลิกกันไป มาดูที่จะปลุกกุฎิเรา ท่านไม่แล้วที่นี้ จวนจะมีต ฟังเสียงป้างๆ ท่านไปทำอันนี้ละจะมาปลุกกุฎิเรา

ฟังเสียงผิตปรกติเหลือเกิน เราก็เดินไปเลย ตรงเข้าไปหาท่าน ท่านเจี๊ยะ เราว่างเลย ท่านอยู่กับพ่อแม่ครูจารย์มันมาก่อนผมแล้ว ผมไปอยู่ที่หลัง ทั้งสองเรานี้เป็นลูกศิษย์อาจารย์มัน ท่านทำแบบนี้เป็นยังไงกับคำว่าลูกศิษย์ท่านอาจารย์มัน มันเป็นอย่างไรรู้กัน พอว่างั้นทิ้งปี้วะเลย เราก็กลับมา พุดเท่านั้นละ เพราะท่านก็เป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์มันผมเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์มัน การปฏิบัติตัวในข้อวัตรปฏิบัติทุกอย่างท่านทำยังไง ท่านทำอย่างนี้หรือเราว่างั้น พอว่างั้นเราก็เดินกลับ ท่านก็ทิ้งปี้วะเลย

เข้ามาท่านมารอ พอเรามานั่งกราบปี้บ ปู้บปี้บมาเลย มาจับเท้าเรานี้ไปถูหัว เอ้าเท้านี้มันสำหรับเหยียบขี้ต่างหากไม่ใช่เหยียบหัวคน อู๊ยะ ให้เหยียบสักหน่อยเถอะมันโง่เอาเหลือเกิน มันผิตเอาเสียมากมาย เมื่อคืนนี้ผมน้ำตาร่วงพอท่านอาจารย์ไปดู มาคิดเรื่องพ่อแม่ครูจารย์มันพาดำเนินกับท่านอาจารย์พาดำเนินมาไม่ได้เป็นอย่างนี้ ผมผิตชะมัดว่างั้น ผมต้องมายอมโทษ มาแล้วเอาหัวท่านกับเท้าเรานี้มาจับถู จับไปถูอะไรนี้มันสำหรับเหยียบขี้ต่างหากเท้านี้ละ โอ๊ย เหยียบบ้างเถอะมันเร็วกว่าขี้ท่านว่างั้นเหยียบท่านนะ

น้ำตาร่วงนะ น้ำตาร่วงเลย ท่านบอกท่านอนุโลมสุดขีดละ เพราะพ่อแม่ครูจารย์ก็ไม่เคยทำอย่างนี้แต่เราทำนี่ เราผิตว่างั้น จึงต้องยอมมาเอาหัวถูแล้วน้ำตาร่วงๆ เลย สำหรับอาจารย์เจี๊ยะกับเราลงจริงๆ ลงด้วยกลัวด้วย ท่านจึงบอกว่า อาจารย์ที่อยู่หัวใจผมได้มีสององค์ มีท่านอาจารย์มันกับท่านอาจารย์ นอกนั้นผมไม่ลงใครง่ายๆ ท่านตรงไปตรงมาอาจารย์เจี๊ยะ นี่ท่านก็เสียไปแล้ว พ่อแม่ครูจารย์มันรักท่านมากนะ รักอาจารย์เจี๊ยะ เหมือนพ่อกับลูกเลย

คือท่านอาจารย์เจี๊ยะท่านนิสัยตรงไปตรงมา บังเบ้งก็บังเบ้งเลย บางทีเถียงพ่อแม่ครูจารย์มันเสียงลั่นบนนั้น สักเดียวหน้าผากแตกแล้วเจี๊ยะไป พอเจี๊ยะเสียงไปแล้วเราก็ไป แล้วเป็นอะไรละเสียงบังเบ้งๆ กับพ่อแม่ครูจารย์เป็นอะไรกัน ก็ผมไปทำอันนั้นผิตท่านก็เขกเอาบ้างละชิ บอกว่าผมไปทำอย่างนั้นมันผิตท่านก็เขกเอาบ้างละชิ ไม่ได้ว่าตัวเองดีนะ ท่านก็เขกเอาบ้างละชิ พุดด้วยความพอใจพุดด้วยความเคารพท่าน ที่ท่านเขกนั้นเหมาะแล้วความหมายว่างั้นกับเรามาเป็นลูกศิษย์ของท่าน ฟังเสียงบังเบ้งๆ เราเดินจงกรมอยู่ในป่า สักเดียวเจี๊ยะ

แต่ท่านเป็นเหมือนพ่อกับลูกนะ อาจารย์เจี๊ยะกับพ่อแม่ครูจารย์มันเหมือนพ่อกับลูก แต่เวลาจะใส่กันทางนี้เป็นนิสัยบังเบ้ง ชัดกันที่ไรหน้าผากแตกทุกที อาจารย์เจี๊ยะหน้าผากแตกทุกทีสู้หลวงปู่มันไม่ได้ พุดที่ไรท่านต้องยอมทุกที เราไปผิตอย่างนั้น ท่านก็เขกเอาบ้างละซิ เสียตายชีวิตของท่านได้แค่นั้น นิสัยภายในท่านละเอียดมากนะ อาจารย์เจี๊ยะ ภายนอกก็รียาบังเบ้งๆ แต่ภายในละเอียดมาก ใครได้อยู่ใกล้ซิดติดพันกันมานานแสนนานก็คืออาจารย์เจี๊ยะกับเรา อยู่ด้วยกันนานมาตั้งแต่สมัยพ่อแม่ครูจารย์มันโน้นเรื่อยมา แล้วก็เกี่ยวพันกันมาเรื่อย ๆ

ก็ดีแล้ววันนี้ได้มาพบกัน ตั้งแต่ไปวันนั้น ตั้งแต่นั้นมาไม่ได้พบกันอีก นี่ได้มาพบกันอีก เสร็จแล้วนะที่นี้จะให้พร (หลวงตาครับ วันนี้คณะผู้ช่วย ผบ.ทบ. พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา และแม่ทัพภาคที่ ๒ พร้อมคณะนายทหารจำนวน ๒๐ คน จะมาขอกราบองค์หลวงตา วันนี้เวลา ๑๓.๓๐ น. เสร็จจากการกราบหลวงตาแล้วจะรีบกลับกรุงเทพฯ) รีบกลับกรุงเทพฯ ตอนบ่ายโมงครึ่ง ใครมาก่อนมาหลังก็รอกันที่นี้ละ เพราะเราก็มีธุระของเรา จากนั้นเราจะไปของเรา แต่เราก็เล็งเวลาจะทันหรือไม่ทันก็จำเป็น เพราะรถเรามันวิ่งตลอดเหมือนกัน ไม่ได้ช้า ช้าก็เป็นเวลาต่างหากรถเราไม่ได้ช้า

(หลวงพ่อกษา เมื่อวานนี้ที่บูชาธรรม ๕,๐๐๐ นะคะ ที่หลวงพ่อเทศน์เรื่องการถวายการดูแลท่านอาจารย์มัน แล้วก็หนูสืมสรุปรธรรมะว่า เป็นตัวอย่างของธรรมะกตัญญูกตเวที ถวายอีก ๒,๐๐๐ เจ้าคะ) เออ พอใจ พอใจพุดถึงเรื่องพ่อแม่ครูจารย์มันนี่เรียกว่าเราสุดหัวใจนะ การปฏิบัติอุปัฏฐากพ่อแม่ครูจารย์มันเรียกว่าเราสุดหัวใจมอบหมดเลย เราไม่มีอะไรในตัวของเรา ชีวิตจิตใจมอบกับท่านหมด เวลาท่านป่วยป่วยหนักเท่าไรเราอยู่ตลอดเวลา กลางคืนท่านไม่ได้นอน

คือวัณโรคพอน้ำหนาวแล้วมันไอ ไอตลอดคืนเราก็อยู่นั้น ลำสินี่เอาอันนี้มากว่านๆ ออก เขาบอกว่าวัณโรคนี้มันติด ติดไม่ติดเราไม่สนใจ ไม่มีอะไรมีค่ายิ่งกว่าพ่อแม่ครูจารย์มันวางั้นนะ ชีวิตของเราไม่มีคุณค่า ไม่สนใจ กวาดเรี่ยจนท่านมรณภาพไป นี่ละการปฏิบัติพ่อแม่ครูจารย์มัน เรียกว่าเราสุดกำลังด้วยความเคารพรักเทิดทูนสุดหัวใจมอบชีวิตหมด เราไม่มีอะไรเป็นอุปสรรค ขอให้ท่านได้สะดวกอย่างเดียวพอ ท่านก็ล่วงไปกับมือเราละวางั้นพุดง่าย ๆ

สุดกำลังการปฏิบัติอุปัฏฐากพ่อแม่ครูจารย์มัน เรียกว่าสุดกำลังด้วยความรักความเคารพเลื่อมใสเทิดทูนอยู่นั้นหมดเลย เรามอบหมดเลย เพราะฉะนั้นจึงไม่มีเรื่องราวมาขัดข้องไม่ให้มี ให้อยู่กับพ่อแม่ครูจารย์มันทั้งนั้น ท่านล่วงลับไป จนกระทั่งป่วยหนักเข้าๆ ลืมตาขึ้นปั๊บ ท่านมหาไปไหน แนะ พอท่านลืมตาไม่เห็นเรา ท่านมหา

ไปไหน พระทั้งวัดไม่เคยถามหา ท่านมหาไปไหน แน่ ท่านมหาไปไหนอยู่อย่างนั้น ก็คือเราจริงจังมากกับท่าน อวัยวะของท่านกับของเรานี้เป็นอันเดียวกัน

คือสำหรับอวัยวะของท่านจะไม่ให้เข้าไปแตะต้องเลย เรายังรักษาคนเดียว ไม่ให้เห็นทุกอย่าง เราเป็นคนปฏิบัติรักษา ประหนึ่งว่าอวัยวะเรากับของท่านเป็นอันเดียวกันอะไร ๆ ก็ตามเราจะจัดการของเราเรียบร้อย ๆ ส่งออกมา ๆ ไม่ว่าจะถ่ายหนักถ่ายเบาอะไรก็ตาม เราจะไม่ให้ใครไปเห็นกับท่านเลย เราเป็นท่านท่านเป็นเราอวัยวะเดียวกัน ปฏิบัติแบบนี้แหละ เพราะฉะนั้นเวลาท่านป่วยหนักเข้า เวลาท่านเคลิ้มหลับไปบ้าง พอลืมตาขึ้นมา ท่านมหาไปไหน ๆ เราอยู่ข้าง ๆ นั้นละ พอว่าอย่างนั้นพระก็บอกปัด เราก็เข้าปูป เข้ามุ้งนะ อยู่ในมุ้งองค์เดียวกับท่าน พระท่านก็อยู่ข้างนอกเราอยู่ข้างใน การปฏิบัติอันนี้ก็เรียกว่าสุดกำลังเรา

เราภูมิใจในการปฏิบัติถวายพ่อแม่ครูจารย์มั่นเราเฝ้าชีวิตเข้าว่าเลย พอใจ พอพูดถึงเรื่องพ่อแม่ครูจารย์มั่น เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติอุปัฏฐากรักษาท่าน จนกระทั่งถึงวาระสุดท้ายนี้เราพอใจทุกอย่าง เราทำด้วยความเคารพเลื่อมใสเทิดทูนสุดหัวใจมอบให้ท่านหมดเลย เพราะฉะนั้นเราจึงไม่มีอะไรเป็นอุปสรรคสำหรับเรา หาได้เท่านั้นละจอมปราชญ์ในสมัยปัจจุบันคือหลวงปู่มั่นเรา นี้ละจอมปราชญ์สมัยปัจจุบัน เอาละที่นี่ให้พร

(หลวงตาครับ ผมมีความในใจอย่างหนึ่งที่จะมากราบเรียนขอขมาหลวงตาครับ ผม เกี่ยวกับเมื่อประมาณ ๒๐ กว่าปีที่แล้วที่หลวงตาได้ไปทอดผ้าป่าทองคำช่วยชาติที่วัดป่าคลองกุ้ง ผมเห็นหลวงตาได้คุย มีพ่อเด็กคนหนึ่งอุ้มลูกมาจะให้หลวงตาจับหัวเด็กกะสะ หลวงตาบอกอย่ามายุ่งไม่จับ ผมได้ยินผมตกใจ ผมเข้าใจว่าหลวงตาดู ผมก็เลยกลับบ้านไปเลย วันนี้ผมได้ซาบซึ่งหลวงตาแล้วว่า หลวงตาเป็นคนที่ใจดีมากๆ ครับ เพราะฉะนั้นกราบขอขมาหลวงตาด่วนนะครับผม) ก็เป็นอย่างนั้นละกิริยานี้เอาแน่ไม่ได้ อยู่ในสถานแห่งการดิชม สำหรับกิริยาอาการของร่างกายนี้มันเป็นส่วนของการดิชมของโลก แต่จิตใจเป็นอีกอย่างหนึ่ง (เลยไม่สบายใจมาหลายสิบปีแล้วครับ วันนี้สบายใจแล้วครับผม) เออ ๆ เอาละพอ

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ